ISSN 1977-205X

EUROOPA 2020. AASTA STRATEEGIA SOTSIAALNE MÕÕDE

SOTSIAALKAITSEKOMITEE ARUANNE (2011)

KOKKUVÕTE

Sotsiaalne Euroopa

Euroopa Komisjon

Käesolevat trükist toetatakse Euroopa Liidu tööhõive ja sotsiaalse solidaarsuse programmi Progress (2007–2013) raames.

Programmi viib ellu Euroopa Komisjon. Programm on loodud selleks, et toetada rahaliselt Euroopa Liidu tööhõive, sotsiaalpoliitika ja võrdsete võimaluste alaste eesmärkide rakendamist ning aidata seeläbi kaasa Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisele kõnealuses valdkonnas.

Seitsmeaastane programm on suunatud kõikidele huvirühmadele, kes aitavad välja töötada asjakohaseid ja tõhusaid õigusakte ning kujundada tööhõive- ja sotsiaalpoliitikat Euroopa Liidu 27 liikmesriigis, Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riikides ning Euroopa Liidu kandidaatriikides ja taotlejariikides.

Lisateave: http://ec.europa.eu/progress

EUROOPA 2020. AASTA STRATEEGIA SOTSIAALNE MÕÕDE

SOTSIAALKAITSEKOMITEE ARUANNE (2011)

KOKKUVÕTE

Euroopa Komisjon

Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat

Üksus D.1

Käsikiri on valminud märtsis 2011

Euroopa Komisjon ega ükski komisjoni nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas trükises sisalduva teabe kasutamise eest.

© Kaas: Euroopa Liit

Europe Direct on teenus, mis aitab leida vastused
Euroopa Liiduga seotud küsimustele

Tasuta infotelefon: (*)
00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Mõned mobiilsideoperaatorid ei võimalda helistamist 00 800 numbritele
või võtavad neile helistamise eest kõnetasu.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saate internetist Euroopa serverist (http://europa.eu).
Kataloogimisandmed ja kokkuvõte on väljaande lõpus.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2011

ISBN 978-92-79-20379-4
doi:10.2767/36824

© Euroopa Liit, 2011
Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Printed in Belgium

TRÜKITUD VALGELE ELEMENTAARKLOORIVABALE PABERILE (ECF)

Sisukord

Sissejuhatus 5

Vaesuse vähendamise ja sotsiaalse kaasatuse eesmärk 6

Vaesus ja sotsiaalne tõrjutus ELis: hetkeolukord ja hiljutised suundumused 7

- Vaesuse piiril elavate isikute määr 8
- Tõsine materiaalne puudus 9
- Väga madala tööhõivega leibkondades elavad isikud 9
- Kes elavad vaesuse ja tõrjutuse piiril? 9
- Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse mõõtmise parandamine 10

Vaesuse ennetamise ja vähendamise meetmed 12

- Kaasava majanduskasvu edendamine 12
- Aktiivse kaasamise strateegiad tööhõivemeetmete toetamiseks 12
- Haridus ja oskused sotsiaalse kaasatuse määravate teguritena 13
- Jätkusuutlik ja piisav sotsiaalkaitse 14
- Sotsiaalse kaasamise vahendid 15
- ELi rahastamisvahendid vaesuse vastu võitlemiseks 16

Edasised sammud – peamised sõnumid 17

- Edasist lugemist 20

Sotsiaalkaitsekomitee

Sotsiaalkaitsekomitee on alates 2000. aastast toonud kokku ELi liikmesriikide ja Euroopa Komisjoni esindajaid. Tegemist on kõrgetasemelise poliitikafoorumiga, mis võimaldab liikmesriikidel ja Euroopa Komisjonil teha koostööd ja vahetada mõtteid sotsiaalvaldkonna koordineerimise avatud meetodi raames. Sotsiaalkaitsekomitee koostab aruandeid, sõnastab arvamusi ja kohustub töötama oma pädevusvaldkondades kas nõukogu või komisjoni nõudmise korral või omal algatusel. Alates 2011. aastast koostab komitee samuti Euroopa 2020. aasta strateegia sotsiaalsete aspektide hindamise aastaaruande.

Sotsiaalvaldkonna koordineerimise avatud meetod

ELi sotsiaalpoliitika põhineb sotsiaalvaldkonna koordineerimise avatud meetodil. Tegemist on liikmesriikide sotsiaalpoliitika koordineerimise mehhanismiga. Eesmärk on liikuda metoodikat vahetades ja vastastikku õppides ühiste Euroopa eesmärkide suunas, võimaldades liikmesriikidel määrata kindlaks oma tegevuspõhimõtted, mida kasutatakse kõnealuste eesmärkide saavutamiseks. Liikmesriigid koostavad sotsiaalvaldkonna koordineerimise avatud meetodi raames riiklikud tegevuskavad, kus on kirjeldatud prioriteete ja kavandatavaid tegevusi. Euroopa Komisjon toetab ja jälgib edasiminekut ühiste eesmärkide, näitajate ja standardite alusel. 2011. aastal kohandatakse sotsiaalvaldkonna koordineerimise avatud meetodi eesmärke ja töömeetodeid Euroopa 2020. aasta aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegias sätestatud eesmärkidega sobitamiseks.

Sissejuhatus

Euroopa 2020. aasta strateegia on ELi majanduskasvu strateegia tulevaseks kümnendiks. Strateegia võimaldab ELil saavutada aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduse.

Selle edukus oleneb meetmetest strateegia kõigis prioriteetsetes valdkondades, mis üksteist toetavad. Selle raames tuleb võimaldada ELil ja selle liikmesriikidel saavutada tööhõive, tootlikkuse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kõrge tase.

Täpsemalt on EL seadnud tööhõive, uuendustegevuse, hariduse, sotsiaalse kaasatuse ja kliima/energeetika valdkonnas viis ambitsioonikat eesmärki, mis tuleb 2020. aastaks saavutada. Liikmesriigid kehtestavad kõigis nimetatud valdkondades oma riiklikud eesmärgid. Strateegiat toetavad konkreetsed tegevused ELi ja riiklikul tasandil.

Sotsiaalkaitsekomitee on avaldanud aruande, millega hinnatakse Euroopa 2020. aasta strateegia sotsiaalseid aspekte. Käesolevas teabelehes esitatakse kõnealuse 2011. aasta aruande kokkuvõte.

Vaesuse vähendamise ja sotsiaalse kaasatuse eesmärk

Iga viies inimene ELis elab vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse piiril. Sedavõrd suur arv ühiskonnas tõrjutud isikuid kahjustab sotsiaalset ühtekuuluvust ja piirab eurooplaste potentsiaali. See on eelkõige kahjulik ajal, kui liikmesriigid teevad tööd majandus- ja finantskriisist väljumise tagamiseks.

ELi riigipead ja valitsusjuhid on seadnud oma eesmärgiks aidata 2020. aastaks vähemalt 20 miljonil inimesel väljuda vaesusest ja sotsiaalsest tõrjutusest. Kõnealuse eesmärgi saavutamiseks peavad liikmesriigid seadma riiklikud eesmärgid kooskõlas ELi eesmärkidega ja võtma nende saavutamiseks vajalikud meetmed. Sel moel tagatakse, et vaesuse vastu võitlemine on üldise kriisist väljumise strateegia tähtis osa.

Vaesus ja sotsiaalne tõrjutus ELis: hetkeolukord ja hiljutised suundumused

Euroopa vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse peamine eesmärk on määratud kolme kombineeritud näitaja alusel: vaesuse piiril elavate isikute arv, tõsise materiaalse puuduse tasemed ning nendes leibkondades elavate isikute arv, kus on valdav vaeghõive. Kõnealused näitajad käsitlevad vaesuse ja tõrjutuse erinevaid omadusi kõikjal Euroopas ning erinevate liikmesriikide erinevaid olukordi ja prioriteete. Ühiselt väljendavad kõnealused kolm näitajat Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärki, milleks on tagada majanduskasvust tulenevate kasude laialdane jagamine ning hetkel tõrjutud isikutele ühiskonnas aktiivse osalemise võimaldamine.

114 miljonit isikut, kes elavad vaesuse või tõrjutuse piiril (2009)

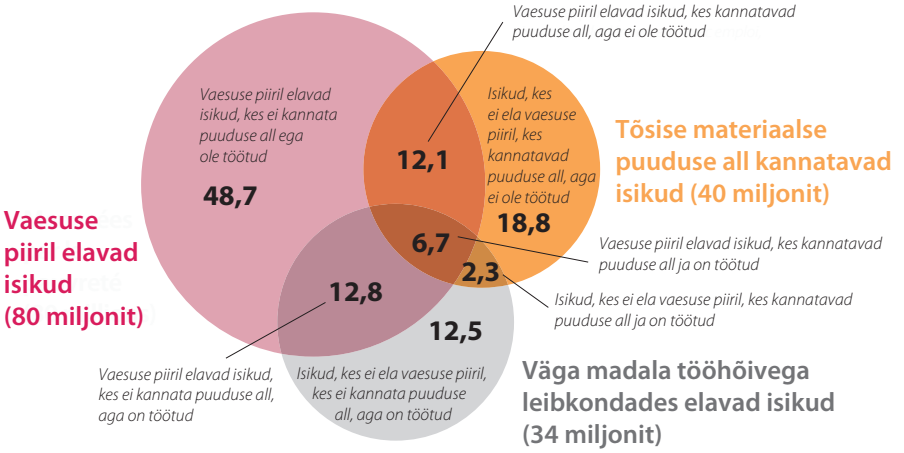

Allikas: tulu ja elutingimusi käsitlev ühenduse statistika (EU-SILC; 2009) – tulude võrdlusaasta 2008.

Märkus: tulude andmed ja madala tööhõive andmed viitavad eelmisele aastale (2008), v.a Iirimaa korral (2008–2009) ja Ühendkuningriigi korral (2009). Materiaalse puuduse andmed viitavad uuringuaastale (2009).

Vaesuse piiril elavate isikute osakaal; tõsise materiaalse puuduse all kannatavate, kuid mitte vaesuse piiril elavate isikute osakaal; ilma tööhõiveta või väga madala tööhõivega leibkonnas elavate isikute osakaal, kes ei ela vaesuse piiril ega kannata tõsise materiaalse puuduse all (2009)

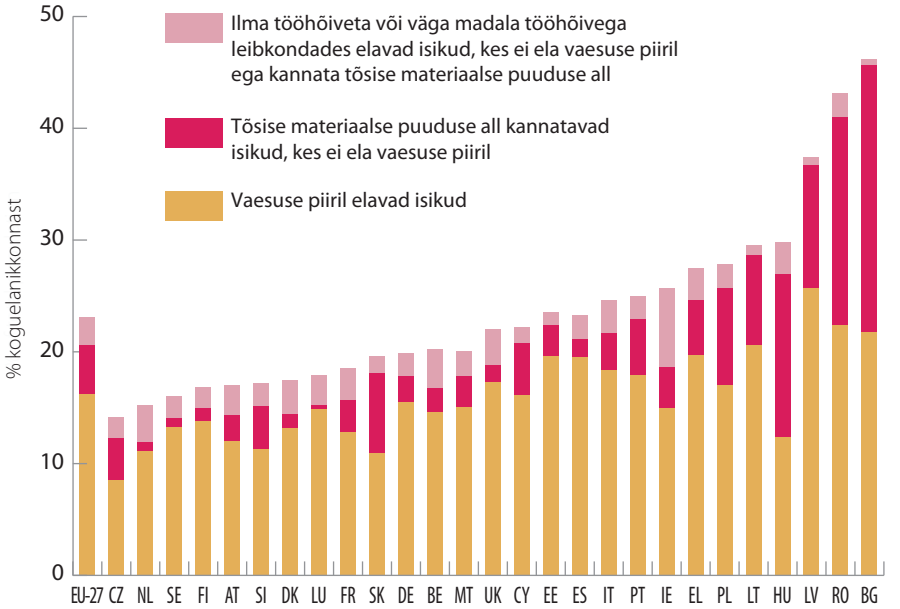

Allikas: tulu ja elutingimusi käsitlev ühenduse statistika (EU-SILC; 2009) – tulude võrdlusaasta 2008, v.a Iirimaa korral (2008–2009) ja Ühendkuningriigi korral (2009).

Kõnealuse eesmärgi suunas liikumist jälgitakse vaesuse või tõrjutuse piiril elavate isikute arvu varasemate seaduspärade alusel nii ühiskonnas kokku kui ka peamiste riskirühmade korral.

Vaesuse piiril elavate isikute määr

Isikuid, kelle kasutada jääv tulu on vähem kui 60% oma riigi mediaantulust, peetakse vaesuse piiril elavateks isikuteks. Tegemist on suhtelise vaesuse mõõtmisega, mis on seotud sissetuleku jaotumisega ning mille raames võetakse arvesse kõiki rahalise sissetuleku allikaid. Vaesuse vastu võitlemiseks mõeldud riikliku taseme tööhõive, hariduse ja heaolu meetmetel võib seega olla riskitasemetele märkimisväärne mõju.

Vaesusriski tasemed erinevad olenevalt ELi erinevatest elatustasemetest. Vaesuspiir on Madalmaades, Austrias ja Küprosel neli kuni viis korda suurem kui Rumeenias ja Bulgaarias.

Tõsine materiaalne puudus

Kõnealune näitaja kirjeldab nende isikute olukorda, kes ei suuda endale lubada Euroopas rahuldavaks eluks hädavajalikuks peetavaid kaupu. See peegeldab nii ressursside jaotust riigis kui ka elatustasemete ja ühe isiku kohta SKT tasemete erinevust Euroopas. Keskmiselt kannatab tõsise materiaalse puuduse all 8% eurooplasi, kuid mõningates riikides jõuab see määr 30%-ni.

Väga madala tööhõivega leibkondades elavad isikud

See näitaja kirjeldab nende isikute olukorda, kes elavad ühegi töötajata leibkondades (või leibkondades, mille liikmed töötavad väga vähe), kuid kellel ei pruugi olla väga väike sissetulek. Töö on jätkuvalt parim kaitse vaesuse ja tõrjutuse eest. Töötute tööealiste täiskasvanute vaesusrisk on enam kui viis korda suurem kui töötavate täiskasvanute vaesusrisk (44% võrreldes 8%-ga). Mitteaktiivsete isikute (v.a pensionärid) korral on see kolm korda suurem kui töötavate isikute korral (27% võrreldes 8%-ga). Kõnealune näitaja peegeldab liikmesriikide jõupingutusi tööhõiveturult tõrjutusega tegelemiseks.

Kes elavad vaesuse ja tõrjutuse piiril?

Lapsed, eakad, üksikud naised, üksikvanemad, väheste oskustega isikud, töötud, tööealised mitteaktiivsed isikud (sh puudega isikud), maapiirkondades elavad isikud ja migrandid on enim vaesuse või tõrjutuse poolt ohustatud. Etnilisi vähemusi, sh romasid, ei ole võimalik ametliku ELi statistika abil tuvastada, kuid mõningate riiklike allikate alusel on nad samuti suurel määral tõrjutuse poolt ohustatud.

Peamiste riskirühmade vaesuse või tõrjutuse risk ning kõnealuste rühmade osakaal ohustatud koguelanikkonnast (ELi 27 liikmesriiki, 2009)

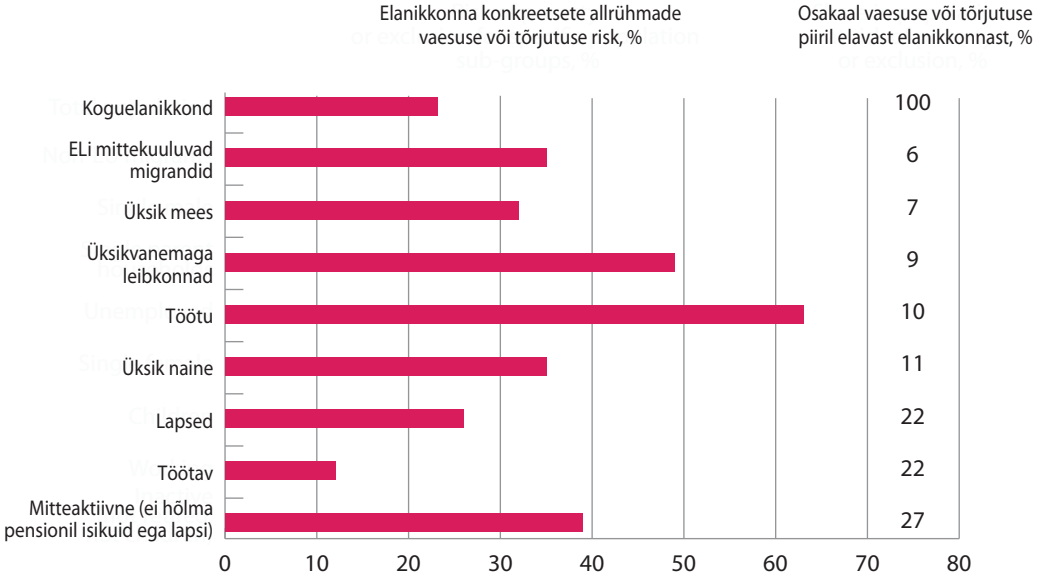

Allikas: tulu ja elutingimusi käsitlev ühenduse statistika (EU-SILC; 2009) – tulude võrdlusaasta 2008, v.a Iirimaa korral (2008–2009) ja Ühendkuningriigi korral (2009).

Lugemismärkus: 63% töötutest elab vaesuse või tõrjutuse piiril, moodustades 10,5% vaesuse või tõrjutuse piiril elavast elanikkonnast.

Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse mõõtmise parandamine

Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse mitmemõõtmelisuse täielikuks väljendamiseks ja nende vastu võitlemise meetmete rolli ja tulemuslikkuse paremaks hindamiseks on vaja näitajaid edasi arendada. Vajalik on vaesuse, tööturult tõrjutuse ning maksude ja hüvitiste süsteemide mõju täpsem hindamine.

Vastastikustest hindamistest õppimine: võrdluseelarvete kasutamine Belgias

Hiljutises uuringus pealkirjaga „Väike-eelarved: mis on Belgias väärikaks elamiseks vajalik sissetulek?" kirjeldati kindlat liiki majapidamiste jaoks vajaliku eelarve kindlaksmääramiseks realistlikku toodete ja teenuste ostukorvi. Uurijad keskendusid toodetele ja teenustele, mida peeti tervise ja sõltumatu elamise jaoks hädavajalikeks. Uuringu huvitav aspekt oli asjaolu, et selle raames võimaldati vaesuses elavatel isikutel anda tagasisidet teaduslikku metoodikat kasutades saadud tulemuste kohta.

Võrdluseelarvete väljatöötamine võib aidata hinnata miinimumsissetulekute tasemete piisavust ning nende abil võidakse toetada sotsiaalset ja finantsnõustamist. Täpsuse tagamiseks tuleb võrdluseelarved kindlaks määrata teaduslike andmete alusel, kasutades laiast ühiskonna läbilõikest (sh vaesuses elavatelt inimestelt) saadud andmeid. Kõnealused eelarved võivad tähistada sissetulekupõhiseid vaesuspiire ning parandada arusaamist sotsiaalse kaasatuse tasemetest erinevates liikmesriikides.

Vaesuse ennetamise ja vähendamise meetmed

Euroopa 2020. aasta strateegia on integreeritud strateegia, mille tulemuslikkus oleneb selle kõikidest tegevustest, mis toetavad üksteist. See on eriti tähtis tööhõive, hariduse ja vaesuse valdkonnas. Majanduskasvul ning eduka tööhõive- ja hariduspoliitika koostamisel on vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemisel ülioluline roll. Vaesuse vähendamine parandab tööliste töökohtadega seotud väljavaateid ja laste võimalusi koolis häid tulemusi saavutada.

Kaasava majanduskasvu edendamine

Sotsiaalkaitsesüsteemide olemasolust hoolimata on finantskriis mõjutanud kõige enam kõige haavatavamaid rühmasid ning seega süvendanud ebavõrdsust. Riigi rahanduse tugevdamise vajadusest (eelkõige seoses vananeva ühiskonnaga) olenemata tuleb kriisist väljumisest saadud tulusid võimalikult laialt jagada.

Aktiivse kaasamise strateegiad tööhõivemeetmete toetamiseks

Suure tööhõivemääraga riikides on üldjuhul vähem vaesust ja tõrjutust. Töö ei ole siiski alati vaesusevastane tagatis ja töötavad isikud moodustavad 24% ELis vaesuse või tõrjutuse piiril elavatest isikutest. 2009. aastal elas 8,4% töötavatest isikutest allpool vaesuspiiri. See näitaja ei ole alates 2005. aastast paranenud. Seega on tähtis, et tööhõivepoliitika tagaks töötajatele korraliku palga, tegeledes tööturu killustumisega, väikse palgaga ja vaeghõivega ning aidates noortel, üksikvanematel ja leibkonna teistel palgasaajatel tööturule pääseda.

Vastastikustest hindamistest õppimine: pikaajalise kodutuse vähendamise Soome riiklik programm

2008. aasta veebruaris võttis Soome valitsus vastu programmi, mille eesmärk oli vähendada pikaajalist kodutust 2011. aastaks poole võrra. Nõuetekohase majutuse võimaldamist peetakse muude sotsiaalsete ja tervishoiuprobleemide lahendamise eeltingimuseks. Programmi raames aidati tagada kodututele isikutele rendilepingutel põhinev alaline majutus ning muudeti varjupaigad renditavateks ruumideks. Selle raames anti majutusega seotud nõuandeid ja finantstuge väljatõstmise vastu abistamiseks ning samuti juhiseid hoolekandeteenuste kasutamiseks. Samuti koostati kavad kodutute rehabiliteerimiseks ja neile teenuste osutamiseks. Programmi esimese hindamise raames leiti, et selle tulemusena säästeti 14 000 eurot isiku kohta, mis moodustab üle 50% kodutusest valitsusele põhjustatud keskmistest kogukuludest. Soome valitsuse hinnangul oleks programmi pikaaegsete kodutute jaoks 1250 uue elamu ja toetatud majutus- või hoolekandekoha rajamise eesmärgi saavutamise tulemuseks aastas 17,5 miljoni euro säästmine.

Haridus ja oskused sotsiaalse kaasatuse määravate teguritena

Haridustasemete parandamine ning elukestva õppe kättesaadavuse tagamine aitavad vähendada vaesust keskmise pikkusega ja pikaajalises perspektiivis. Nagu allpool toodud joonisel on esile tõstetud, on väheste oskustega isikute vaesuse ja tõrjutuse riski tase 10 protsendipunkti suurem kui keskmise haridustasemega isikutel ning rohkem kui 20 protsendipunkti suurem kui hea kvalifikatsiooniga isikutel.

Vaesuse või tõrjutuse piiril elavad 18 aastat vanad ja vanemad isikud haridustaseme alusel (%); (ELi 27 liikmesriiki, 2009)

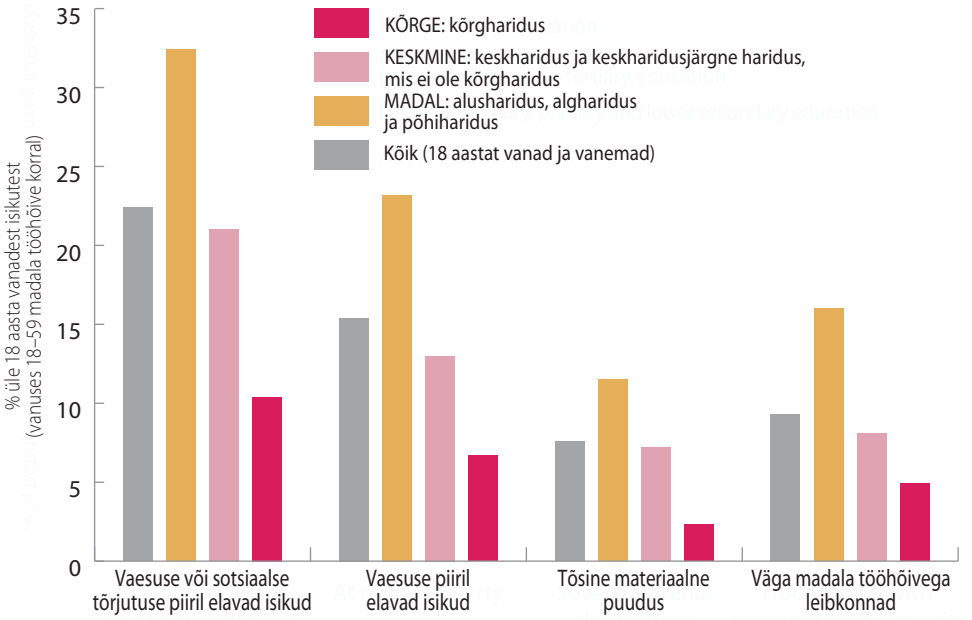

Allikas: tulu ja elutingimusi käsitlev ühenduse statistika (EU-SILC; 2009).

Jätkusuutlik ja piisav sotsiaalkaitse

Sotsiaalkaitsega kindlustatakse isikud sotsiaalse riski vastu ning aidatakse vähendada vaesust. Samal ajal on üliioluline kohandada sotsiaalkaitsesüsteeme, et need julgustaksid tegevust ja kaasamist. Seda tuleb teha samal ajal majanduskasvu ning enamate ja paremate töökohtade strateegiate rakendamisega.

Maksude ja hüvitiste süsteemide koostamisega määratakse kindlaks viis, kuidas need mõjutavad sissetulekute ebavõrdsust ja aitavad vaeseid, ning nende ulatus. Tähtsate funktsioonide hulka kuuluvad maksude ja hüvitiste astmelisus ning soodustuste saajad ja soodustuste andmise tingimused: kui need on ebakohaselt kavandatud, siis võivad need olla töötamisest hoidumise stiimuliteks. Liikmesriikide vahel on madala sissetulekuga leibkondade rahalistes netotoetustes suured erinevused.

ELis moodustavad pensionile tehtavad kulutused keskmiselt 43% sotsiaalkaitsehüvitistele tehtavatest kogukulutustest ning miinimumsissetuleku võimaldamine eakatele isikutele on eakate isikute vaesusriski leevendamisel üldiste sissetulekuga seotud kavade kõrval üliioluline. Mitmes liikmesriigis uuendatakse praegu pensionisüsteeme. Pensionireformi peamised seaduspärad puudutavad maksete ja hüvitiste vahelise seose tugevdamist, seadusjärgse ja tegeliku pensioniea tõstmist, eluea ja SKT muutuste arvessevõtmiseks automaatsete kohandamismehhanismide loomist ning eraõiguslike pensionikavade osakaalu suurendamist.

Tervishoiu valdkonnas on tulemuslikkuse parandamiseks üliolulised tervishoiu ja füüsiliste ning vaimsete haiguste ennetamise kasude kohta teadlikkuse parandamisse investeerimine ning samuti kvaliteetse tervishoiu üldise kättesaadavuse tagamine. Sektori jätkusuutlik rahastamine, raviteenuste kulutasuv kasutamine, päevakirurgia osakaalu suurendamine, haiglateenuste integreerimine ning ravi andmise uuenduslikud lähenemisviisid võivad samuti teenuste osutamist tugevdada.

Sotsiaalse kaasamise vahendid

Väga oluline on vaesuse põlvkondadevahelise ülekandumise takistamine ning kõigile võrdsete võimaluste tagamine. Kõnealuse valdkonna tegevus peab algama perekondadest ja lastest. Tuleb tugevdada sellistes valdkondades nagu tervishoid ja haridus varajases lapseeas tehtavaid sekkumisi. Vanemate töö ja eraelu vahel kohase tasakaalu tagamine ning tööjõuturul osalemise edendamine on üliioluline. Selle saavutamiseks on üliolulised vahendid lastehoolduse kättesaadavus ja hea kvaliteet ning perekondade piisav sissetulekutoetus maksusoodustuse ja hästi kavandatud ning suunatud üldiste hüvitiste kombinatsiooni teel.

Aktiivne kaasamine on peamine tegur ELi vaesuse vähendamise eesmärgi saavutamisel ning majanduskasvu ja tööhõive kasude võrdse jagamise tagamisel. See hõlmab piisavat sissetulekutoetust, pääsu tööjõuturule (eelkõige tõrjutud ühiskonnaliikmete korral) ja kvaliteetseid teenuseid kombineerivaid strateegiaid. Neid vajatakse pikaajalise tõrjutuse ennetamiseks ning sotsiaalkulutuste tõhususe suurendamiseks. Sotsiaalsete turvavõrgustike hõlmavust tuleb parandada sotsiaalteenuste jätkusuutliku rahastamise tagamisega ning samuti tuleb parandada sekkumiste kvaliteeti.

ELi rahastamisvahendid vaesuse vastu võitlemiseks

Euroopa Sotsiaalfond on ELi tasandi peamine rahastamisvahend, millega edendatakse tööhõivet, sotsiaalset kaasatust ja võrdseid võimalusi ning arendatakse isikute oskusi ja pädevusi. Euroopa Sotsiaalfond, mille kogueelarve aastateks 2007–2013 on 76 miljardit eurot, toetab otse Euroopa 2020. aasta hariduse, tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse valdkonna eesmärkide saavutamiseks mõeldud tegevusi ning aitab samuti kaasa teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse eesmärkide saavutamisele.

Programmi Progress abil toetatakse projekte, mis aitavad kaasa ELi eesmärkide saavutamisele ning parandavad teadmisi tööhõivepoliitika, sotsiaalse kaasatuse, sotsiaalkaitse reformide ja võrdsete võimaluste valdkonnas ning aitavad rakendada ELi sotsiaalpoliitikat.

Euroopa mikrokrediidirahastu eesmärk on aidata kaasa kuni 2020. aastani väikeettevõtetele ligikaudu 500 miljoni euro ulatuses laenude andmisele. Euroopa Regionaalarengu Fondi eesmärk on vähendada piirkondadevahelisi erinevusi ning võidelda järjepidevalt vaesuse kõrge taseme vastu.

Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond rahastab sotsiaal- ja haridustaristu ning -teenuste arendamist ja üldisemalt elukvaliteedi ja majandustegevuse juhtimise parandamist maapiirkondades.

Teadusuuringute raamprogrammiga toetatakse Euroopa põhjalikke sotsiaal-majanduslikke teadusuuringuid eelkõige uute meetodite, edasiminekute näitajate ja teadustaristu väljatöötamise teel.

Edasised sammud – peamised sõnumid

Järgmised teated põhinevad sotsiaalkaitsekomitee aastaaruande tulemustel ja need kinnitati tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste ministrite nõukogu poolt nõukogu 7. märtsi 2011. aasta koosolekul[1].

- Iga viies inimene ELis elab vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse piiril ja 40 miljonit inimest tõsise puuduse tingimustes. ELi riigipead ja valitsusjuhid on seadnud oma eesmärgiks aidata järgmise kümnendi jooksul vähemalt 20 miljonil inimesel väljuda vaesusest ja sotsiaalsest tõrjutusest. Selle eesmärgi täitmine nõuab ambitsioonikaid riiklikke sihte ja nende saavutamiseks vajalikke meetmeid, tagamaks, et võitlus vaesusega oleks osa üldisest kriisist väljumise strateegiast. Samuti nõuab see kõigi sidusrühmade kaasamist.

- Kiire naasmine majanduskasvu juurde ning hästi väljatöötatud tööhõive- ja hariduspoliitika on vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vähendamisel äärmiselt tähtsad. Samal ajal peaksid nii riigi rahanduse usaldusväärsuse taastamise kui ka *sotsiaalkaitsesüsteemide* reformimise pingutused olema suunatud nende jätkusuutlikkuse ja piisavuse tagamisele. Samuti aitab see säilitada nende tähtsat rolli automaatsete stabiliseerivate teguritena. Selle juures peaksid liikmesriigid püüdma ühendada tulemuslikkuse, tõhususe ja õigluse. Tuleb tagada, et kõige haavatavamad stabiliseerimismeetmete tõttu ei kannataks.

- Kuna liikmesriigid püüavad kriisist väljuda, on vaja *aktiivseid kaasamisstrateegiaid*, mis sisaldavad sissetulekutoetusi, pääsu tööturule ning kättesaadavaid tervishoiu- ja sotsiaalteenuseid, et takistada pikaajalist tõrjutust ning parandada sotsiaalkulutuste tõhusust. See hõlmab kõigi, eelkõige naiste ja noorte tööturul osalemise soodustamist, sotsiaalabi sidumist tööturule tagasitoomise meetmete ja tööhõivet soodustavate teenustega ning vajaduse korral sotsiaalsete turvavõrgustike ulatuse ja piisavuse parandamist. Samuti on äärmiselt tähtis tagada kvaliteetsete sotsiaalteenuste jätkusuutlik rahastamine.

[1] http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/lsa/119656.pdf.

- ELis elab vaesuse või tõrjutuse piiril 25 miljonit last. Et *takistada vaesuse põlvkondadevahelist edasikandumist*, peavad liikmesriigid tähtsustama *varases lapsepõlves tervishoiuteenuste osutamist ja hariduse andmist*, parandama kvaliteetse lastehoiuteenuse ja tööhõivet soodustavate teenuste kättesaadavust, soodustama vanemate osalemist tööturul ning kindlustama lastega peredele piisava sissetulekutoetuse, täiendades läbimõeldud üldtoetusi sihtotstarbelise abiga.

- Püsivaimate ja tõsiseimate vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vormidega võitlemise tegevuspõhimõtted nõuavad *üldiste ja konkreetsete olukordade lahendamiseks vajalike lähenemisviiside kombineerimist*. Erilist tähelepanu tuleks pöörata kodutuse ja eluaseme kättesaamatuse ennetamisele ja sellega võitlemisele ning kütteostuvõimetuse ja majandusliku tõrjutusega tegelemisele. Sotsiaalse kaasatuse edendamine ja riskirühmade diskrimineerimise tõkestamine peab olema sotsiaalpoliitika põhielement.

- Maksimaalne tööstaaž ja tööstaažikatkestuste mõju minimeerimine on *tulevaste pensionide piisavuse ja pensionisüsteemide finantsilise jätkusuutlikkuse* tagamiseks äärmiselt tähtsad. See hõlmab tööhõivemäärade ja pensionikindlustusega kaetuse tõstmist, eelkõige noorte ja naiste puhul, näiteks sunnitud staažikatkestuste tasustamise ja tegeliku pensioniea tõstmise abil, sealhulgas karmistades varakult pensionile jäämise mehhanisme, soodustades eakate töötajate töö jätkamise eeldusi ja stiimuleid ning leides viise kohandada pensioniõigusi arengutele eeldatava eluea pikkuses.

- Et tagada kõigile kättesaadav kvaliteetne tervishoiuteenus, tuleb suurendada jõupingutusi tõhusa tervishoiusektori säilitamisel. Kokkuhoiu ja elanikkonna vananemise kontekstis on vajalik *tervishoiu ja pikaajalise hoolduse tulemuslikkuse, jätkusuutlikkuse ja operatiivsuse* suurendamine, sealhulgas innovatiivsete ja koordineeritud tervishoiu- ja sotsiaalteenuste kaudu, nagu krooniliste haiguste ravi integreeritud mehhanismid. Investeerimine tervise edendamisse ja haiguste (sh vaimse tervise probleemide) ennetamisse võib tuua suurt kasu nii sotsiaalselt kui ka majanduslikult.

- Euroopa 2020. aasta strateegia edu sõltub terviklikust ja sidusast lähenemisest kõigi asjakohaste poliitikavaldkondade, eelkõige sotsiaal-, tööhõive- ja majanduspoliitika vahel ning tihedast koostööst kõigi valitsustasandite, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonnaga. ELi vahendite sidumine Euroopa 2020. aasta strateegia prioriteetidega ja sotsiaalse innovatsiooni toetamine soodustavad tulemuslikkust.

- Komisjon ja liikmesriigid peaksid kaaluma vajadust tugevdada oma võimet *hinnata* oma peamiste poliitiliste ja kuluotsuste *sotsiaalset mõju* osana üldistest mõjuhinnangutest kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 9 ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogrammi kontekstis. Sotsiaalstatistika ajakohasuse parandamine ja analüüsivõime edendamine on samuti äärmiselt tähtsad.

- Sotsiaalkaitsekomitee annab oma panuse sellesse, kuidas tagada sidusus *sotsiaalvaldkonna koordineerimise avatud meetodi eesmärkide ja töömeetodite ning Euroopa 2020. aasta strateegia uue konteksti* ja selle juhtimise vahel, tuginedes Euroopa 2020. aasta strateegia Euroopa esimese poolaasta kogemustele.[2]

[2] Euroopa poolaastaid korraldatakse igal aastal alates 2011. aastast ning need on kuuekuulised ajavahemikud, mille vältel vaadatakse ebakõlade ja tasakaalustamatuse leidmiseks läbi liikmesriikide eelarve- ja struktuuripoliitikad.

Edasist lugemist

Sotsiaalkaitsekomitee
http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=758&langId=en

Euroopa 2020. aasta strateegia
http://ec.europa.eu/europe2020/index_et.htm

Sotsiaalkaitse ja sotsiaalne kaasatus
http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=et&catId=750

Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogramm
http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=961&langId=et

Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa aasta
http://www.2010againstpoverty.eu/?langid=et

Euroopa Sotsiaalfond
http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=325&langId=et

Euroopa Komisjon

Euroopa 2020. aasta strateegia sotsiaalne mõõde
Sotsiaalkaitsekomitee aruanne (2011)
Kokkuvõte

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus

2011 – 20 lk – 14,8 × 21 cm

ISBN 978-92-79-20379-4
doi:10.2767/36824

Sotsiaalkaitsekomitee – ELi liikmesriikide ja Euroopa Komisjoni poliitikafoorumi – 2011. aasta aruanne käsitleb Euroopa 2020. aasta strateegia sotsiaalset mõõdet. Selles infolehes on aruande kokkuvõte, sotsiaalkaitsekomitee töö tutvustus, ELi vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse eesmärkide kirjeldus ning kõnealuse valdkonna hetkeolukorra ja suundumuste analüüs. Seejärel uuritakse infolehes vaesuse vähendamise ja vältimise vahendeid ning antakse ülevaade sotsiaalkaitsekomitee peamistest sõnumitest. Samuti kirjeldatakse riiklikke programme ja ELi meetmeid, mille eesmärk on tegelda vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega.

Käesolev infoleht avaldatakse trükisena kõigis ELi ametlikes keeltes.

KUST SAAB ELi VÄLJAANDEID?

Tasuta väljaanded:
- EU Bookshopi kaudu (http://bookshop.europa.eu);
- Euroopa Liidu esindustest või delegatsioonidest. Nende kontaktandmed saab veebisaidilt http://ec.europa.eu või saates faksi numbrile +352 2929-42758.

Tasulised väljaanded:
- EU Bookshopi kaudu (http://bookshop.europa.eu).

Tasulised tellimused (nt Euroopa Liidu Teataja aastatellimused ja Euroopa Liidu Kohtu kohtulahendite kogumikud):
- Euroopa Liidu Väljaannete Talituse edasimüüjate kaudu (http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm)

KE-BB-11-001-ET-C

Kas olete huvitatud tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi väljaannetest?

Huvi korral saate neid alla laadida või end tasuta tellijaks registreerida aadressil http://ec.europa.eu/social/publications

Samuti võite end registreerida tellijaks Euroopa Komisjoni tasuta väljaandele Sotsiaalse Euroopa E-uudiskiri aadressil http://ec.europa.eu/social/e-newsletter

http://ec.europa.eu/social

www.facebook.com/socialeurope

ISBN 978-92-79-20379-4

9 789279 203794

Väljaannete talitus